

Transilvania Românească

Proprietar:
Dna CĂLIOPI
DAVIDESCU.

Director:
E. MERA.

GAZETĂ NAȚIONALĂ INDEPENDENTĂ.

Abonamentul:
Pe un an . . . . . 50 Lei
Pe 1/2 an . . . . . 25 Lei
Anunțuri după învoială.

Apare în fiecare
Duminică.

Redacția și administrația:
Str. Nicu Filipescu No. 14.
ALBA-IULIA.

Prim-redactor:
CORNEL T. RUSSU.

Primejdia din răsărit.

Cicerin, comisarul afacerilor externe, a declarat că nota Poloniei nu e acceptabilă, iar Trozki a ținut în Moscva o conferință extra ordinară cu consiliu lui de război.

Semnele acestea ar fi neliniștitoare, nu numai pentru noi, cari avem o convenție militară și un tratat defensiv cu Polonia, ci pentru toată lumea, dacă nu am ști pozitiv că republica sovetistă de astăzi este absolut incapabilă de a purta război. Deocamdată putem fi liniștiți, dar ce va aduce ziua de mâine?

Polonia a fost creată prin pacea de Versailles și marită prin pacea de Riga.

Hotarele Poloniei fixate în pacea de Versailles sunt garantate de toți aliați. Oricine ar voi să le schimbe în detrimentul Poloniei va avea a face cu toți aliați: Pacea aceasta intradevăgar garantează pacea Europei la răsărit.

Polonia însă nu a fost mulțumită cu granițele fixate în pacea de Versailles și cerea dela Rusia recunoașterea vechilor ei frontiere dela 1772, când a fost înfăptuită prima împărțire a Poloniei și cari frontiere treceau pe la Smolensc și Briancș așadar cam la 300 Km. spre vest dela Moscva.

Dreptul istoric era de partea Poloniei, mai mult, populația care se află între linia păcii de Versailles și vechile granițe ale Poloniei dela 1772, în marea sa majoritate este de origine polonă. Simțul de naționalitate în Polonia răsăriteană nu este atât de dezvoltat ca în restul ei și în general ca în Europa, iar poporul polonez nu are ori confundă naționalitatea cu religia: cine e catolic e polon. Populația teritoriului de litigiu se poate împărți în 3 grupe. Grupa întâi arătând dela apus vorbește numai poloneză și e catolică, cea mijlocie e catolică dar vorbește și rusește și a treia

ortodoxă, și vorbește rău poloneză, dar nu vorbește nici rusească curat ci se folosește de o limbă care face tranziție între poloneză, ucraină și rusească. Populația grupei acestea e de naționalitatea stăpânului.

Pentru cucerirea teritoriului acestuia, Polonia în 1920 a făcut război republicii sovietelor care s'a terminat cu pacea dela Riga, prin care teritoriul amintit a fost împărțit între cele două națiuni.

Pacea aceasta nu a garantat-o nici un stat, afară de România. Situația este deci că în momentul când Rusia se va simți cât de cât capabilă de a suporta greutatea unui război se va arunca asupra Poloniei pentru a recuceri teritoriul pierdut în urma păcii dela Riga și că noi vom fi siliți să facem un război, pe care poporul nostru nu'l va putea înțelege nici odată. — Aici zace marea primejdie a alianței noastre cu Polonia.

Astăzi când alianța este încheiată, este nefolositor a ne zdrobi capul cu întrebări inutile. E bună sau rea alianța aceasta, ea trebuie ținută cu sfîntenie. Mai mult, este datorința noastră a sădi în inimile poporului românesc iubirea și pretinția față de poporul polonez. Suferințele din trecut este podul care unește cele două popoare, al căror viitor atârna dela hărnicia lor și jertfa cari vor și să o aducă pe altarul patriei.

Zi și noapte să lucrăm pentru dezvoltarea armatei noastre, nici o jertfă să nu se pară prea mare, să o înzestram cu toate invențiile tehnicii moderne și să facem să pătrundă adânc în creierul fiecărui soldat, că sfârșitul natural al fiecărei bătălii este lupta cu balonul.

În Biblie se spune că lumina, iar în țara noastră că: primejdia, vine din orient.

Căutăm persoane care se pot ocupa cu facerea abonamentelor și vânzarea gazetei în întreaga țară.

Pentru populația din munți.

Pentru cei mai lipsiți fii ai țării noastre, pentru Moșii din Munții apuseni ai Abrudului înălțăm un glas de durere.

În luna aceasta se așteaptă în Alba-Iulia și Abrud sosirea regimentului de casă al prințului Carol. Cu sufletele pline de cea mai înălțătoare bucurie își văd Românii din Munții visul de veacuri împlinit. Ei vor vedea acum mereu în mijlocul lor pe Domnul lor, pe viitorul lor rege pe care l'au dorit și pentru ideea care s'au jertfit generațiile lui Horia și Avram Iancu: de a avea un Domn Român. Aceste zile de împlinire a supremului vis nu ar trebui să fie turburate de glasuri de durere. Dar cu toate aceste războiul care a trecut peste capul nostru a lăsat urme așa de adânci, că nu pot trece fără observare. Întâi războiul a nimicit aproape complet exploatarea minelor de aur care în jurul Abrudului se făcea prin societăți și particulari, aproape toți Români localnici. Azi nu se mai poate lucra din pricina scumpirei materialului explosibil și a luminatului. Și a încetat și amuțit șgomotul piuelor, de cari răsuna valea Abrudului și cari aducea o bună stare acestor regiuni. Al doilea ținutul fiind nepotrivit pentru cultivarea bucatelor populația din munți trăia din cultivarea vitelor și exploatarea pădurilor de brad. Intrucât industria lemnului se face tot în mod primitiv bieții Țopii cum li se mai zice în special locuitorilor din jurul Câmpenilor colindă și azi cântând acelaș cântec al singurătății și instrăinării. Doina Moșului cuprinde o durere înduioșătoare: «A plecat Moșul la țară, cu doniți și cu ciubară, Munții noștri aur poartă, noi cerșim din poartă în poartă.» — Însă cel mai dureros lucru că populația aceasta care e vrednică de un tral mai bun e lovită acum mai rău ca oricând în anii din urmă. Prin menținerea prețului ridicat al cerealelor și scăderea prețului vitelor ei sunt în imposibilitate ași asigura traiul pe o iarnă. Toată vara au trecut în Muntenia la București sau la Dunăre lungi cirezi de vite din Munți. Să vândă tot, să rămâie

munții goi și pustii? . . . Să le dăm bățul pribegiei la mii de gospodari acum când visul lor de a avea un Domn Român s'a împlinit?

Orice om se infioară numai la auzul că milioane de oameni în Rusia mor de foame din pricina secetei și a regimului odios a bolșevicilor. Dar oare de ai noștri cari sunt aproape să nu ne doară inima? Comune întregi vor fi expuse foametei, și întâiu e cămașa apoi e sumanul. Românii din Munții Apuseni au dat crezare totdeauna promisiunilor mari, au așteptat cu nădejde revenirea la vremuri când schimbul mărfurilor să fie mai echitabil, mai drept. Și dacă pe vremuri nu s'au putut exporta vitele să ia un preț mai bun, statul ar face o nedreptate dacă nu s'ar îngriji ca o parte a bucatelor să le rețină în țară pentru cei lipsiți adecă contingentarea la export. Chestiunea de îmbunătățire a valutei trebuie să premeargă rezolvirea întâiu în interior a unei mai drepte distribuii a valorilor.

Românii din Munții au luptat pentru faima numelui românesc și sunt gata oricând să lupte pentru patria întregită pentru România mare, dar așteaptă să fie și ei îngrijiți și ocrotiți. Pământul și clima nu-i ajută de aceia e just ca legiuirea țării să le steie în ajutor. Și de acela va fi binecuvântat guvernul care aduce liniștea și mulțumire cetățenilor și anume a cetățenilor celor mai idealști și însuflețiți pentru patria noastră marită.

Generalul Leonte.

Vorbim despre un vrednic și venerabil român și mare om al cinstei.

Generalul Leonte a fost cel dintâi general care în 1918 împins de dragostea și dorul de frate, a pătruns cu arma în Ardeal și plângând aproape de bucurie a sărutat pământul pe care noi ardelenii am plâns și am suferit o vreme atât de lungă.

Iar după ce unirea s'a făcut a cărei colaborator principal a fost și generalul Leonte s'a retras iarăși, dar nu în nelucrare ci în vreme ce vlastarele tinere se ceartă, după o unire pentru care s'a

vărsat mult sânge și s'a adus multe jertfe, generalul Leonte prin vorbă și prin fapte lucră, muncește, luptă pentru unirea sufletească a noastră, pentru încheierea legăturii frățești și pentru consolidarea neamului și țării noastre.

O dovadă destul de clară ne-o dă nou înflințata revistă „Invățături prin imagini” de sub conducerea sa, ilustrată cu tablouri mari extrase din istoria neamului nostru.

Tipărirea și imprăștierea în toată țara, pe hârtie carton: „Crezul crucii roșii, crezul Judecătorului, crezul Prefectului”, asemenea dovedesc activitatea, dragostea și munca ce o săvârșește generalul Leonte pentru neam și pentru țară. —

Puțini dintre cei vechi, dar tari în celace știu și în ceia ce cred.

Știința și credința bătrânilor a meritat, merită întotdeauna laudă.

Școalele din Ardeal.

Copii țăranilor români, în multe părți ale Ardealului, frecventează școalele străine cari din zi în zi se înmulțesc și se organizează și se perfecționează în vreme ce școalele noastre românești sunt lăsate în umbră și în părăsire.

Invățătorii dela sate atât vechi cât și noi zilnic demisionează pentru că nu mai pot suporta mizeria în care trăiesc în timp, ce confracții lor străini profesionale sunt salarizați satisfacător timpului de azi.

Pentru că să poată constata ori cine cum stăm cu invățătorii spunem mai jos două cazuri cari cu toate că nu sunt dintre cele mai grave dar sunt dintre cele multe și cari ni s'au spus.

1. Un invățător ce făcea serviciu în comuna sa natală și lua cost la casa sa și pe moșioara lui, e mutat în alta parte unde a plecat și a ocupat postul.

Plătește cost 300 lei cvartir 100

lei spalat și alte spese 100 lei lunar, total 560 lei. Primește salar 420 lei. Inchipuiți-vă dacă poate cineva exista în felul acesta, ca în fiecare lună să rămâi dator 140 lei, pentru că muncești cinstit. După 2 luni de serviciu demisionează, scoate bani din bancă și plătește datoriile.

Tot asemenea o învățătoare dintr'o comună, ne scrie, că nu cumva putem ai câștiga nu post de oficianță deoarece cu salarul ce-l primește abea își poate plăti masa.

Dovezi destul de triste într'o țară ca a noastră unde numai din impozitele de 1 procent am putea susține școala.

Stai nedumerit și nu ști ce să mai zici. Nu ști nici ce să petrece la ministerul de instrucție, nici la cel de culte, nici la directoratul de instrucție din Cluj.

De petrecut însă, să zicem că, — știu ce să petrece, — dar de lucru nu știu ce să lucră

Supărarea concetățenilor noștri.

Celea publicate sub titlu „Ingresul din Cernăuți” au ca obiectul de a vătămă pe concetățenii noștri de naționalitate germană. Noi vrem să spunem că cei cari agită în contra noastră, fac un rău propriului lor popor, căci ne silesc să evocăm trecutul, pe când în speranța unui viitor mai bun, ar fi de dorit ca să-l uităm cu toți. Elementele acestea cari agită, dacă nu le convine traiul la noi, n'au decât se plece, le dorim din tot sufletul drum bun.

Atragem atențiunea cetățenilor noștri asupra articolului: „Die Zeitung „Universal” und die Sachsen”. Din articolul acesta dăm câteva specimene:

„Administrația de pașalic (Paschawirtschaft) răspândită la noi, se poate susține mai ușor, când poporul — Sași și Români — se lasă a fi violentat de creaturi,

cari sunt absolut plecate și supuse.” (Pașa = prefect; creatură = funcționar.)

„Vom vedea, cum se va ține de data asta de cuvântul dat (adecă Prefectul).

„... prefectul oare nici acum nu intenționează să-și țină cuvântul?”

„Prefectul Mateescu și prefectul de poliție Stratlu... în fie care caz dau dispozițiuni în legătură.”

„Averile comunale... sunt prădate de oameni cu orizonturi strimte, da cu conștiința largă.”

Vă place? Articolul a apărut în „Kronstädter Zeitung” Nr. 231 din 9 Oct. 1921. —

Pentru continua atitudinea provocatoare față de autorități și de armată, subsecretariatul de stat de pe lângă ministerul de interne a fost nevoit a suspende ziarul săsesc „Kronstädter Zeitung” din Brașov, care ziar printre altele multe iată ce scrie în Nr. 190.

„Acum aleargă pe străzile orașului nostru duzini de halmanale și se poartă parcă ar fi stăpâni în casa noastră. Aceasta trebuie să se schimbe. Noi trebuie să arătăm acestor străini ce va să zică cinste de cetățean german, conștiință de cetățean german.”

Lozincă noastră este să nu tolerăm nimic din partea nimăului.

S'o facem chiar cu riscul de a avea neplăceri. Să arătăm nulității lor infumurate că n'au de aface cu turcii sau cu tatarii sau cu alte raiale neputincioase din provinciile României-Vechi, ci cu oameni constienți de sine, cari la caz de nevoie vor ști să întrebuinteze chiar și pumnul german.”

Opinia publică va judeca dacă am avut sau nu dreptate în articolul: „Congresul săsesc din Cernăuți, din No. 3 al gazetei noastre și dacă au avut sau nu drept să se supere pe noi concetățenii noștri.”

Fragmente...

Frontul Cosmești... Doaga - Mărășești

Din carnetul unui ostaș.

Obosit capul coloanei apare pe malurile Siretului Silueta podului atârnat cu un capăt în apă pare un uriaș în negura deasă a nopții.

Departa se aud pocnituri scurte. Un foc mare pe celălalt mal al Siretului își trimite flăcările înroșite ca niște sulife de foc luminând întreaga vale și apa de un roș-aprins pare a fi sânge.

Compăniile apar pe rând la capul podului și se strecoară pe puntea îngustă, dispărând în dreapta podului, într-o pădurice de plopi și mesteacăn.

În zori de zi se începe lupta aprigă. — Pământul întreg se cutremură, răsună lunca Siretului până departe.

Totul pare o pânză mare de foc.

Regimentul nostru ce trebuia să iasă din rezervă, să înlocuiască bravul Reg. No. x. ce-și făcuse cu prisosință datoria și al cărui soldații viteji puțini mai rămăsese — Colonelul un om de statură potrivită, cu o privire sperioasă de războinic salută grăbit.

Alături înaintează drapelul prăfuit și plin de țind purtat de un brav plutonier bandajat la cap. — Treceau în rezervă vitejii, că-și făcuseră datoria.

Comandantul Reg. nostru împreună cu Comand. de Batalioane s'au dus într-un loc mai ridicat studiind nouă reformă ce trebuia poziției de luptă.

Dar iată începe cântecul obuzelor! Și comand. merg de-și i-au pe tăcutle sectorul în primire. — Dușmanul înaintează cu repeziune spre capul podului — Atunci voinicii Reg. x. se prăbușiră viforos la atac. Ochii lor caută crunții, baionetele aprind în norii de pulbere și fum so-

Vizita Iadului.

(Roman Infernal.)

de OR. SUCIĂ.

Motto: *Vei fi pedepsit*

Pe unde ai păcătuit.

Plecare la Iad. La poarta Iadului, de vorbă cu Asmedeu.

I.

Plecare la Iad.

Intr'o bună noapte, înainte de cântarea cocoșilor, neavând de lucru, sătul de lumea asta, o iau înspre cea l'altă. — Știi vorbă ăluia: „Dracu când n'are de lucru, se dă pe ghiță și-și rupe piciorul”.

Și mergi și mergi până ce iaca se face o negură de-ți dădeai cu degetile în ochi.

Tot mergând băjbăind, mă pomenesc în fața unei văgăuni mari și neagră cât hăul. —

— Mă, ce să fie asta și unde mă duce? ... Iacă la păcatile! — Ei, ce te faci acu? Vorbă să fie! ... ia-o înainte baiete, cum ai făcut-o, așa s'o dregi, că doar n-ai crăpa.

— Da unde naiba să ducă, gaura asta?

— „La Iad păcătosule!” îmi urlă pustiul.

— La Iad, la Iad, îmi zic eu da' până când cu bezma asta, până când cu gropile, până când cu mocirla... și pe urmă-i frig, frig al dracului pe — aicea! ... strig eu din răspuțeri.

— „Las' că te-i sătura de căldură, păcătosule și nu mai pomeni pe dracu, că te-i sătura de el acuș...”

— Dacă-i vorba de dracu, atunci spune-mi unde-i Iadu, răcnesc eu! —

— Ce nu știi? Da copil mai ești, chiorule... mergi înainte, c'acolo te chiamă Rasputin și ia-te după pași, că-i ajunge țărăt, gropiș, nătărăule... și înc'odată: de Dracu să nu mai pomeni că te-o ustura mai târziu de ț-or merge fulgii!

— Măi, în mare chichion intrai și eu... da vorba ăluia: „Ori piatra de cap, ori capul de piatră”

Și rupe-o la fugă și fugi dulață pe desculță. Cazi, mai caz și iar mi te scoală și fugi și iar fugi, par' că mă unsese cu untdeft!

— Fugi! fugi mai iute! mai iute! îmi strigă pustiul, că-i gata cântarea cocoșilor și pierzi împărăția tartorului!

Aolio! dacă așa ț-i vorba, atunci trimite vântu să m'ajungă... și să

te ții părleo! ... par' că mă purta necuratu... când, ce te pomeniști? Un miros de smoală, de pucioasă și de păcură m'a făcut să strănut...

— Ce-o mai fi și asta? Și de odată răsare ca din senin o vâlvătaie uriașă de ț se făcea părul măciucă! — Ei, acu pe unde scoți cămașa, nene?

— „N'ai grijă, nătângule, că n'ai plesni, Avanti!”

— Avanti, avanti, dar nu vreau să mă prăjesc...

— „Sst! ... c'ai ajuns... ia-o la dreapta, dai de-o poartă 'naltă pân' la cer, acolo-i de pază Asmedeu... fii cu cap și cu răbdare și vei vedea multe. Eu o iau înapoi. Ca să știi cine sunt, află că sunt Tărtărilă fiul cel mic al Tartorului; puterea mea e în întuneric. Spune la toți când te-or încolți, că ești prieten cu mine și mare bine-ți va prinde... ține minte și... sterge-o!”

Zise și pieri. De odată, ca din senin bătu un vânt puternic, fumul încăcios îmi lua vederile și cât ai clipi mi se lumină înaintea ochilor.

II.

La poarta Iadului.

Mă pomenii înaintea porții pe care n'o puteam cuprinde cu ochii.

— Stai! detună în urechile mele.

— Am stat! strigăi eu.

— Bine-ai făcut... alt-fel, rau era de tine, îmi răspunse. Când, cine era? O dihanie cu picioare de capră, călare pe zăvorul ușei.

— Dă-te mai încoa, îmi porunci.

— M'am dat, dar nu te ajung...

— Las' că te-ajung eu... și, trasc! îmi trânti o palmă, de-mi văzură ochii stele verzi.

— Ei, ț-i-a trecut amețea? Așa... să nu mai spui vorba aia mare, că se supără Mărsevenia Sa. — Acu, hai să fim prieteni. Tu ț-ai luat-o în cap, dar nu vei pieri, că stăpâni pe ține nu putem fi, însă vei plăti o leacă curiozitatea ta, dar vei și folosi căci tot răul e înspre bine. Află deocamdată că răul nu există de cât în capul vostru dobitoc de pământean.

— Bine, mulțumesc, dar ce obicei aveți de tot insultați oamenii, voi de pe lumea asta?

— Prost mai ești tu... asta la noi e o mângăere. Să lăsăm astea... pe tine te aduce dorul lui Rasputin... Dar l'ai văzut vre-odată?

— Nu, numai în vis și'l cunosc din cărți... Așa și pe D-ta te cunosc... Știu câte năsbătii ai făcut prin Spania... bată-te să te bată, Domnule Asmedeu... am și uitat să-ți dau bună ziua...

lipiri de fulgere. Sângele curge, din belsug gâlgâind ferbinte. — Urletele de durere se amestecă cu comenziile repezi ale ofițerilor — cari pășesc ca apostolii înainte. Nemții înspăimântați se retrag buimăciți. — Bravii Reg. muncesc din răsuputeri la întoarcerea poziției. — Soarele apune mai aprins ca alte dăți, răsar ca dintr'un lac de sânge. Sunt puține ceasuri până la atac.

Soldatii se întorc cu fața spre soare. — Câți îl vor mai vedea mâine! La ceasurile 4 $\frac{1}{2}$ primele valuri pornesc la atac. Artileria sgu-due întreaga vale a Siretului. — Și-a deschis aripile ingerul morții în fața soarelui. Foarfecetele de foc ucigător al mitralierelor tae fără milă în rândurile ostașilor, bravi.

Ofițerii cad pe rând. — Cade căpitanul D. lovit de un glonte în cap, se prăbușește locot. I. sfredelit de un obuz, se amestecă, cu pământul și scârțit în înălțime este tânărul sublt. Gh. abia avansat în zina botezului de sânge — Tinerețe scurtă de gura tunului vrăjmaș.

Dar restul de ofițeri și soldați cer răzbu-nare, mai aprig se aruncă, curajul eroic le bate în inimile lor sfinte — inime de eroi — Iată-l pe locot. C. cum își i-a mitraliera la braț și o așează pe botul de deal, ce-l ocupase cu compania.

De aci începe opera de distrugere. — Tue adânc în rândurile vrăjmașe, cari rămân năucii văzând această ciurială în front. — Zăpăciți încep a căuta punctul de unde vine focul ucigător. — Câteva obuze — dar foarte departe picară în spatiale bravului locot.

Altele mai aproape și în fine o ploie de gloanțe navali scormonind pământul, prăvăli pe locot. care în mod vitejesc își dădu viața cu ochi pironiți în albastru cerului!

Alături se vaită sublt. Dr. al cărui picior dansa valsul morții în aer. O parte din pădure începe să ardă. Sgomotul a mai încetat. Amurgul cade trist. Soarele tot mai —

văpăiat dispăre după crestele sure Umbra deasă a nopții pune stăpânire pe valea Siretului — Se ordonă strângerea ofițerilor și soldaților răniți și morți.

Se dă onorul — Colonelul zice cuvinte de înbărbătare pentru cei rămași. Alături un maior francez își scaldă ochii în lacrimi, zarea plină de fum îl amintește epopea și mai dureroase de sub zidurile Verdunului.

Vai, ce întâmplător cunoașteți neguroasa zi de 5 Iunie 1917. Amintiți-vă bine, prin ai cui gând nu a trecut ideea că a sosit sfârșitul lumii. Descoperiți o clipă și înălțați o rugă ferbinte cu inima caldă pentru camarazii noștri — pentru bravii noștri ostași ce au rămas în văltoarea ale Siretului

Gabi.

ȘTIRI LOCALE.

În ședința consiliului orașănesc din Alba-Iulia ținută zilele trecute s'a luat deciziunea ca una din principalele străzi ale orașului Alba-Iulia să fie numită strada general Coandă și tot odata dl General Coandă a fost numit cetățean de onoare al orașului nostru.

Merituosul bărbat de stat fiind încunostințat despre aceasta, a adresat orașului nostru următoarea scrisoare:

Președinția Comisiunii
pentru
Organizarea Serbarilor
Incoronării Suveranilor
Nr. 526.

DOMNUL PRIMAR.

Am primit cu o vie emoțiune comunicarea Consiliului Municipal al orașului Alba-Iulia prin care în ședința sa dela 20. August a. c. a hotărât să dea uneia din stradele principale ale aceluia oraș numele meu, iar în ședința dela 24 Septembrie mi-a conferit titlul de cetățean de onoare al orașului.

Sunt foarte măgulit de cinstea deosebită ce mi se face și incredințez pe onorabilul Consiliu Municipal că mă voi sili a merita distincțiunea

ce a binevoit a-mi acorda prin dovezi și mai vii de dragoste pentru concetățeni acestui oras ilustru, a cărei strălucire va crește cu prilejul încoronării iubitorilor și glorișilor noștri Nu puteați, dl Primar, să atingeți mai duos inima mea de cât ați făcut-o prin răsplata dată dorinței mele, muncii și stăruinței ce am pus ca guvernul de astăzi să dea aceluia vechiu oras român atențiunea ce l se cuvine. — De aceea vă sunt profund recunoscător.

Asigurând pe concetățenii mei de iubirea adincă ce le port, vă rog a primi și a împărtăși si onorabilului Consiliu Municipal expresiunea grațitudinea mele cea mai deosebită. București, 1921. luna Octombrie ziua 5.

Președinte,
General COANDĂ

L. S.

Domniei-Sale
Domnului Primar al orașului
Alba-Iulia.

Duminecă într'un cerc restrâns și numeros a avut loc botezul micului Iuliu Fiorian Constandin fiul simpaticilor D-nei și D-lui prof. Oancea de la Liceul din Sibiu. — Nașe a fost D-na Colonel Davidescu. Urâm micului încreștinat precum și părinților să trăiască.

INFORMAȚIUNI

— D. Ministru de Războiu a comunicat telegrafic Comandamentelor respective că în curând M. S. Regele va vizita Trupele din Banat.

— Un mare congres al profesorilor din Banat și Oltenia va avea loc la Craiova în ziua de 16 Oct.

— Jurământul de la Bat-13 Pioneri. — Dumineca în 9 Octomb. cu ocazia împlinirii a 400 de ani de la moartea lui Neagoe Basarab care a coincis cu ziua morții Regelui Carol I. s'a ținut la Bat. 13 Pioneri din Galda de jos depunerea jurământului rezerviștilor Bihoreni.

Printr'o cuvântare foarte simțita Locot. Dop Alexandru a aratat însem-

natatea zilei, asemenea Parintele Crețu din Galda de jos prin cuvinte mișcătoare a vorbit soldaților, iar Dl. Lt.-Col. Tulescu a făcut sa lacrameze ochii numerosului public ce venise de prin satele vecine sa asiste la acest act, căruia i-a urmat defilarea.

Dupa aceea o masa copioasa s'a servit Doamnelor și Domnilor ofițerii veniți din Alba-Iulia sa asiste, iar muzica Reg. 91 a cântat tot timpul mesei. „Intr'un adapost" s'a jucat teatru, piesa într'un act de către soldați. Un cor bine condus de Dl. elev plutonier Klein a intonat Imnul Regal și altele, apoi Caporalul Garleanu a recitat „Santinelă română" vorbind cu steagul", Plut. Mucinoiu a declamat asemenea „Rugămintea din urma" de Coșbuc destul de binisor, iar poezia „Marașești recitata de Serg. Pastia a intrecut așteptările. Serbarea s'a terminat cu Piramidele și scrima cu arme, executate de soldații Basarabeni destul de elegant și bine. — Înainte de a termina în sa aduc laude acestui batalion, în care domnește cea mai perfecta disciplina, cei mai de elita ofițeri se gasesc aici făcând cinste țarei și neamului românesc.

Miercuri în 12 Oct. 1921 a încetat din viață, în vârstă de 74 ani Emil Porumbaru fostul ministru de externe liberal.

Bilete de 500 de lei, false circulă pe piața Clujului. Se cunosc însă fiind mai vinete, au o culoare mai rosietica și filigramele lipsesc.

Se vestește o izbucnire revoluționară în Peru.

Grânicerii maghiari dela granița maltratează în mod chinuitor și barbar pe toți pasagerii români cari trec și vin peste granița.

Actele autorităților române sunt de cele mai multe ori, distruse de către acești grâniceri sub pretext că ei nu știu limba „valahă"; iar bieții pasageri purtați și bătuți dela un post de jandarmi la celalalt.

Unde este oare ordinea ce să fâleste Ungaria, iar guvernul român nu poate oare interveni în chestia aceasta?

— Se anunță ca în cursul lunel Noembrie se va face o convenție economica româna-spaniola.

— Din moneda metalică ce se va pune în circulație cât mai curând, a sosit din Elveția primul transport în suma de un milion bucați.

— La noi nu se zice bună-zua, ci: „Aferim să-ți fie!" dar nu lungi vorba, că mă faci să-mi pierd vremea și la noi timpul costă suflete după cum la voi bani. Mai înțeles?

— Da, scârbosenia ta.

— Mulțumesc, asta e un compliment drept, așa te învață . . . să venim la Rasputin. În hatărul lui vei intra în lad; știi că ghidașu ăsta a căpătat mare trecere la curtea stăpânului Scaraoschi? Mare pehlivan! Dar nu stă mult la noi . . . doar vre-o 99 de ani. . . .

— De ce 99 și nu 100?

— Apoi la noi nu se numără cu sutele, nici cu zecile ci cu 9 și cu 99, noi dăm lipsă tot'dauna . . . Așa cu Rasputin (zise scârpînându-și copita) a zăpăcit toate Michidutiile noastre . . . nu-i pasă de nimic . . . la urma urmei nici chin mare n'are . . . așa de când în când câte-o pâruială . . . de, ca'n iad. — Ca să-l găsești o lai pe lângă roata lumii de lângă Marea de păcură, pe la cele 9 cărări. Mergi pe a 9-a, dai de fântâna cu balauri; (da' să nu te sperii) dacă se repede vre unul zici: „Asmedeu!" și scapi. Dacă te-o atrage vre-o groapă cu smoață ca să te inghită sau vreuna cu pucioasă, strigă iar: „Asmepeu!" că-i scăpa . . . dar să respiri pe nas. — De câte-i vedea să nu te

miri, nici să-ți fie milă de urlete și vaete, căci chinuții așa se prefac ei dar sunt obicinuiți și le face chiar plăcere . . . de alt-fel și-ar perde pofta de mâncare, că la noi nici n'ar avea cu ce să se ocupe . . . La noi, nu se face nici politică, nici filosofie, nici trigonometrie . . . la noi e școală și numai una: chinul ladului. Poate că-i avea și tu parte de el după ce ți-i da sufletul. — Ori, poate dorești Raiul? Nu, nu-l dori c'acolo te plictisești și nici nu capeți de mâncare . . . acolo te hrănești numai cu aer cu . . . smirnă și tămâie (zise tremurând)

— Da de ce tremuri? . . .

— „M'a pișcat un purice"! Așa! continuă el, încruntându-se la mine, bagă-ți glagoria în cap, mergi cu necuratu înainte și nu uita numele meu și pe o lui Tărtărilă, c'o pățești! Haide intră!

Mă inpinse înăuntru și trânti ușa după mine de se cutremură pământul.

— Mulțumesc, Domnule Asmedeu, îi strigai eu și-o luai razna prin lad. ---

III.

In zona chinuitoroarelor.

Nu făcui 9 pași și urechile îmi începură a trasni, capul a văjâi, părul a se zburli. Doamne, ce grozăve-

nie! Urletul lupilor mugetul leilor șueratul șerpilor, grohăitul porcilor, nechezatul cailor, behăitul oilor și al scorpiilor toate se auzeau! . . . Să mă întorc înapoi? . . . Aș! cădeam în ghiara lui Asmedeu . . . Hai înainte cu necuratu! Imi luai inima în dinți și picioarele la spinare și la drum! Lumină aveam destulă . . . par'că ardeau sondele! Numai din când în când se intuneca și atunci groază era mai lată . . . Intuneric beznă ca 'n ied, — dar curajul nu mă părăsi; începui să studiez ținuturile ca pe moșia lui tata. Mă uitai să văd întâi cerul . . . și-ai găsit cer în lad! . . . Caut la pământ: negru ca păcura și nici fir de iarbă. — Nici urmă de viețuitoare . . . auzeam dar nu vedeam. De auzit eram sătul . . . mai ales greierii mă asurzeau, par'că făceau în adins. —

Merg eu, merg de nu-mi mai văd picioarele tot gândindu-mă la ce-oi vedea și-o păți, când deodată aud jalete de oameni și începui a se simți mișcare împrejurul meu.

La dreapta, la stânga, înainte și înapoi începui a fugi fiarele sălbatice cu oameni în gură. —

O lupoaică cât un junc țara un fiacău voinic (să mă ertați în pielea goală) și pe dansa călare o drăcoaică, neagră de la brâu în jos, dar în

șus albă și frumoasă bat-o pustiu!

Pe cap purta două cornițe care-i eșiau ușor din părul scurt și creț. —

— Ascultă, Domnișoară Michidutiță, spune-mi ce-a făcut flacăul ăsta, o întreb eu în franțuzește. Ce-a făcut? (imi răspunde ea cu un accent parizian) băiatul ce vezi a fost cioban, a furat oile lui stăpănu-său, i-a înșelat nevasta și pe urmă a fugit cu fiică-sa.

— Așa-i trebuie . . . dar dacă nu te superi, de unde știi franțuzește mătale?

— Ha, ha, ha! apoi noi știm toate limbele; nu știi că suntem de serviciu și pe pământ? La Paris am fost dansatoare la „Folies-Bergère"! — Așaa?!

— Da, da, zise râzând, dădu călcăi lupoaicei imi zise: „au plaisir!" și o sterse. —

— Mă, nu-i urâtă impelițata asta!

Când mă pomenesc deodată cu o namilă de leoaică c'o altă drăcoaică în spate și cu'n alt băiat în gură . . . da ce frumos și voinic! . . .

— Ascultă, te rog Domnișoară, nu te supăra, spune-mi cum te cheamă și ce-a făcut flacăul ăsta de-l chinuiești așa?

(Va urma!)

Ultima oră

Războiul greco-turc.

COMUNICĂRI TURCEȘTI.

Un comunicat al armatei kemaliste anunță că detașamentele turcești au înaintat spre sud, urmărind pe greci.

Contra atacurile grecești în regiunea Baidah au fost respinse.

Inșul Kemal Pașa se află pe front.

La adunarea Națională din Angora Kemal Pașa a declarat că va continua războiul până la o completă recunoaștere a independenței teritoriilor turcești.

În sectorul Afion Kara Hissar, luptele continuă cu înverșunare. Detașamentele turcești au respins pe greci, urmărindu-i.

COMUNICĂRI GRECEȘTI.

Atena — Marea bătălie de la Afion Kara Hissar s'a terminat prin strălucită victorie a trupelor artilerie.

Troci deși tari cu 10 divizii în 3 de cavalerie și 2 brigăzi artilerie, au fost respinși și bătuti.

Flota greacă a bombardat și a distrus fortificațiile turcești de la Surmena, Sızanta și Honâ pe coasta Mării Negre.

Luptele de la Maroșul francez.

Se vestește că 1500 de indigeni răsculați au atacat pozițiile franceze de la Duzgü. Ei au fost respinși cu mari pierderi. Francezii au pierdut doi soldați indigeni.

De deaminte s'areca imprimarea contractat în Elveția s'ar face fără consimțământul Consiliului de Miniștri. Toate condițiile sunt aprobate de Consiliu.

Ungaria a fost respinsă de a lua parte la Liga Națiunilor din cauza nerespectării angajamentelor.

O explozie groasă a avut loc în fortul Chitila. Pecând soldați și lucrători scoteau pe ferăstră în Curtea fortului Rudeni din Chitila, explozibilele cele aveau depozitate — le a scăpat lada jos pe ciment și s'a produs explozia, comunicându-se asupra unui stive cu proiectile și apoi la depozitu cu pulbere. — Numărul victimelor nu s'a putut stabili, se crede că sunt 11 răniți și 10 morți. Sunt temeri ca dezastru să nu se îndindă și la celelalte depozite și forturi, deoarece planșurile au luat foc.

În vederea vizitei ce Suvverani o vor face în Timișoara, s'a aranjat ca 200 flacăi calari din satele dinprejur sa vie într-o întâmpinare și câte o delegație din toate Comunele Banatului.

Din capitală se anunță de unele ziare ca partidul Averescu în decurs de 2—3 săptămâni va fi remaniat și ca în acest scop au început tratative între Dl. Prim-Ministru Averescu și Dl. Marghiloman.

Dl. Ministru Tache Ionescu s'a înapoiat din străinătate. Zilele astea va fi primit în audiență de M. S. Regele pentru a expune starea situației noastre externe.

De către Minist. Justiției s'a dat circulare ca advocații înscrși într-un barou pot fi transferați în ori-ce alt oraș în baza unei cereri.

La Oficiu Mare au sosit delegați maghiari sa înceapa tratativele cu românii în cea-ce privește căile ferate.

Din lipsa de spațiu continuarea de la „istoria muzicii” am lăsat-o pentru numărul viitor.

Austria și Ungaria. Luptele între resculții unguri și armata austriacă continua de-a lungul întregului front. În zilele aceste au fost chemate sub arme doua contingente ungare în număr de 20.000 oameni.

POȘTA REDACȚIEI

Epistole neplătite, adresate pe adresa Redacției nu se primesc.

G A B II Te rugăm să treci pe la Redacție în or ce Sâmbătă între 10—12 a. m. și între 3—6 p. m.

Un

teren în centru orașului de vânzare

Informațiuni detaliate la

REDACȚIE

Răspândiți gazeta „Transilvania Românească” scrisă pentru nevoile tuturor.

Casă, în Alba-Iulia, conștătoare din șapte odăi și curte de vânzare. Informații la

REDACȚIE.

O cameră

și o

bucătărie

goale aproape de centrul orașului, ocupate de o singură persoană

se dau în chirie în schimbul unei odăi mobilate

ADRESA LA REDACȚIE.

DE VANZARE

O garnitură mobilă de salon Adresa la Redacție

CUMPAR CASĂ cu 5—6 încăperi și dependente, să aibă și curte mare. — A se adresa la REDACȚIE.

O trăsură pe arcuri, de un cal, de vânzare.

Adresa la Redacție.

TRANSPORTURI CU

Autocamioane

în

toate direcțiile execută leștin. Proprietarul de autocamioane

ILIE RADULESCU

Str. Canalului Nr. 19

(vis-a-vis de Poștă.)

Alba-Iulia.

Reclama e sufletul comerțului.

Cumpăr timbre postale uzate din

AUSTRIA, UNGARIA și GERMANIA, de preferință emisiunii vechi. Adresa la Redacție.

De vânzare un

biliard cu bile și 7 tacuri a se adresa la Redacție.

LICHEURURI, SĂLAMĂ, SLĂNINĂ afumată, unt proaspăt, CAȘURI și BRANZETURI proaspete de calitate cele mai bune și mai fine cu prețurile cele mai moderate la prăvălia

ION BRATU.

Abonați-vă, citiți și răspândiți nouă gazeta „Transilvania Românească”!

Săutăm depozitari de ziare în toate centrele și orașele României Mari, oferindu-le rabat splendid

Administrația.

BANCA CENTRALĂ PENTRU INDUSTRIE ȘI COMERT S. A

Sucursala: ALBA-IULIA

Sediul central: CLUJ

Capital social: Lei 50,000,000.—

Filiale: ALBA-IULIA, ARAD, ARĂȚEȘ, SIBIU, TURDA.

Adresă telegrafică: CENTRALA.

Telefon: 68.

Tot felul de operațiuni de bancă și comerciale.